

SİİRT ÜNİVERSİTESİ

ERUH MESLEK YÜKSEKOKULU

Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü /Sosyal Hizmetler Programı Ders İçerikleri

Yabancı Dil I / İngilizce
Dersin İçeriği : To be (present), nouns and pronouns, articles and numbers, prepositions, question words, adjectives and adverbs, simple present tense, present continuous tense, to be (past).
Türk Dili-I
Dersin İçeriği : Fert ve Millet Hayatındaki Dilin Önemi, Dil Bilgisinin Tanımı, Sözcük ve Cümlelerin Neler Olduğu ve İletişim Açısından Önemi. Kelimelerin Oluşumları, Çeşitleri, Nerelerde ve Nasıl Kullanılması Gerekliği. Yazılı Anlatımda Başarılı Olmanın Yolları. Sözlü Anlatım Türleri ve İlkeleri.
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I
Dersin İçeriği : Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi Dersini Okutmanın Amacı, İnkılap ve İnkılapla İlgili Kavramlar, Osmanlı İmparatorluğunun Yıkılışını ve Türk İnkılabını Hazırlayan Sebeplere Toplu Bakış, Osmanlı İmparatorluğunun Jeopolitik Durumu, Osmanlı İmparatorluğunda İslahat Hareketleri ve Bunların Başarısızlıkla Sonuçlanması, XIX. Yüzyılın Sonlarında ve XX. Yüzyılın Başlarında Osmanlı İmparatorluğunda Fikir Hareketleri, Osmanlı İmparatorluğunun Parçalanması, Birinci Dünya Savaşı, Mondros Ateşkes Antlaşması, İşgaller Karşısında Memleketin Durumu ve Mustafa Kemal Paşanın Tepkisi, Mustafa Kemal Paşanın Tepkisi, Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a Çıkışı, Milli Mücadelede İçin İlk Adım: Kongreler Yoluyla Teşkilatlanma, Kuva-yi Milliye ve Misak-ı Milli, Meclis-i Mebusan'ın Açılması, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Açılması, Basında Milli Mücadele, TBMM'nin İstiklal Savaşının Yönetimini Ele Alması, Milli Cepheler.
Hukuka Giriş
Dersin İçeriği : Hukukun temel kavramları, anlamı ve önemi: Toplumsal yaşamı düzenleyen kurallar, hukukun kaynakları, hukuk dalları ve içerikleri, kanunların uygulanması, yorumlanması ve mahkemeler. Hukukun sosyal hizmet yönünden anlam ve önemi.
Psikolojiye Giriş
Dersin İçeriği : Psikolojinin gelişimi, temel kavramları, konusu ve amacı. Psikolojik gelişim, davranış, algılama, duygu, heyecan ve güdülenme. Öğrenme ilkeleri ve kişilik kuramları. Sosyal psikoloji. Sosyal hizmette psikolojinin önemi.

İnsan Davranışı ve Sosyal Çevre
Dersin İçeriği: Bebekler, çocuklar, ergenler ve genç yetişkinlerin biyolojik, psikolojik ve sosyal gelişimi; aile, grup, örgüt, topluluk ve toplum gibi sosyal sistemlerin ve bunların birbirleriyle etkileşiminin gelişime etkisi. Bu etkinin kurumsal, gelişimsel, ilişkisel ve fonksiyonel boyutları, ve davranış dinamikleri ile ilişkisi. İnsanlar arası farklılıklar ve bu farklılıkların büyüme ve gelişime etkisi.
Sosyal Hizmete Giriş
Dersin İçeriği : Sosyal hizmetin tanımı, temel kavram ve unsurları. Sosyal hizmet felsefesi, değerleri, etiği, süreç ve yaklaşımları. Dünyada ve Türkiye'de profesyonel sosyal hizmetin tarihsel gelişimi. Profesyonel sosyal hizmetin uygulama alanları ve işlevsel özelliği; sosyal hizmet uzmanının rol ve fonksiyonları ve mesleki kimliği.
Sosyolojiye Giriş
Dersin İçeriği : Sosyolojinin temel ilke, kavram ve kuramları. Sosyal yapı ve özellikleri. Sosyal tabakalaşma, sosyal ilişkiler, sosyal değişme. Sosyoloji-sosyal hizmet ilişkisi.
Halkla İlişkiler ve İletişim
Dersin İçeriği : Toplumsal gruplarla etkin iletişim kurmanın önemi ve yöntemleri hakkında genel yaklaşımların incelenmesi; halkla ilişkilerin doğuşu ve gelişmesi; Amerika'da ve Avrupa'da halkla ilişkiler; Osmanlı toplumunda devlet-halk ilişkisi; propaganda ve halkla ilişkiler; halkın temsil imkanları; işletmelerde halkla ilişkiler; reklam ve tanıtımın sosyal yönü; kültür ve halkla ilişkiler.
İlk Yardım
Dersin İçeriği : İlk yardımın temel uygulamaları, Birinci ve ikinci değerlendirme, Yetişkinlerde temel yaşam desteği, Çocuklarda ve bebeklerde temel yaşam desteği, Solunum yolu tıkanıklığında ilk yardım, Dış ve iç kanamalar, Yara ve yara çeşitleri, Bölgesel yaralanmalarda, baş ve omurga kırıklarında ilk yardım, Üst ekstremitelerde kırık, çıkık ve burkulmalarında ilk yardım, Kalça ve alt ekstremitelerde kırık, çıkık ve burkulmalarında ilk yardım, Acil bakım gerektiren hastalıklarda ilk yardım, Zehirlenmeler, sıcak çarpması, yanık ve donmalar yabancı cisim kaçmalarında ilk yardım, Acil taşıma teknikleri, Kısa mesafede hızlı taşıma teknikleri, Sedye oluşturarak hasta veya yaralıları taşıma.
Sosyal Hizmetlerin Tarihçesi
Dersin İçeriği : Sosyal refah kavramının analizi. İnsani hizmetler içinde sosyal hizmetlerin yeri, amaç ve işlevi. Modern sosyal hizmetlerin oluşumu ve gelişimi. Dünyada ve Türkiye'de sosyal hizmetlerin tarihsel gelişim süreci. Günümüzdeki sosyal hizmetlerin değerlendirilmesi.

Yabancı Dil II / İngilizce
Dersin İçeriği : Simple Past Tense, Simple Future Tense, Present Perfect Tense, Revision of Tenses, Comparatives and Superlatives, Modals, Conjunctions, Sentence Structure, General Revision
Türk Dili-II
Dersin İçeriği: Yazım (İmla), Noktalama, Anlatımın Aşamaları, Kompozisyon, Anlatım Türleri, Konuşma ve Konuşma Türleri.
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II
Dersin İçeriği : 1920 Yılı'nın Siyasi Olayları, Sakarya Zaferine Kadar Milli Mücadele, Sakarya Savaşı ve Büyük Taarruz, Mudanya'dan Lozan'a Türk İnkılabı, Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası, Atatürk İlkeleri
Rapor Yazma ve Sunum Becerileri
Dersin İçeriği : Literatür tarama, sosyal hizmet ve sosyal bilim alanlarında bilimsel araştırmanın önemi, bilimsel araştırmanın aşamaları, rapor yazma ve sunum bilgi ve becerileri
Sosyal Hizmet Kuramları
Dersin İçeriği : İnsan sistemlerine ve değişime yönelik Klasik sosyal hizmet ile ilişkili kuramlar. Sosyal hizmete ilişkin kuramların profesyonel uygulamalarda kullanımının esasları. Psikodinamik, sistem ve ekolojik, sosyal psikoloji ve iletişim, hümanizm, toplum kalkınması, radikal sosyal hizmet, güçlendirme ve savunuculuk yaklaşımları doğrultusundaki kuramlar ve bu kuramların sosyal hizmet yönünden önemi. Klasik sosyal hizmet kuramlarının genel değerlendirilmesi. Günümüz sosyal hizmet yöntem ve kuramlarının ele alınması; İnsan sistemlerine ve değişime yönelik çağdaş sosyal hizmet ile ilişkili kuramlar. Sosyal hizmete ilişkin kuramların profesyonel uygulamalarda kullanımının esasları. Psikodinamik, sistem ve ekolojik, sosyal psikoloji ve iletişim, hümanizm, toplum kalkınması, radikal sosyal hizmet, güçlendirme ve savunuculuk yaklaşımları doğrultusundaki kuramlar ve bu kuramların sosyal hizmet yönünden önemi. Çağdaş sosyal hizmet kuramlarının genel değerlendirilmesi
Sosyal Hizmet Müdahaleleri
Dersin İçeriği : Genelci sosyal hizmet müdahalesine temel teşkil eden konular ve analizi. Sosyal hizmetin eklettik bilgi temeli, değerler ve beceriler. Genelci sosyal hizmet uygulamasında mikro, mezzo ve makro müdahale sistemlerinin anlamı, kapsamı ve uygulanması: Mikro düzeyde birey ve ailelerle sosyal hizmet, ilişki kavramı, iletişim ve mülakat; Mezzo düzeyde küçük gruplarla sosyal hizmet, küçük gruplar ve grup dinamiği, grupla çalışan sosyal hizmet uzmanının becerileri; Makro düzeyde örgüt ve topluma yönelik

sosyal hizmet, makro sosyal hizmet sürecinde mikro, mezzo ve makro beceriler. Genelci sosyal hizmet uygulamasında kayıt tutma ve önemi. Genelci sosyal hizmet müdahalesine temel teşkil eden konular ve analizi. Sosyal hizmetin eklektik bilgi temeli, değerler ve beceriler. Genelci sosyal hizmet uygulamasında mikro, mezzo ve makro müdahale sistemlerinin anlamı, kapsamı ve uygulanması: Mikro düzeyde birey ve ailelerle sosyal hizmet, ilişki kavramı, iletişim ve mülakat; Mezzo düzeyde küçük gruplarla sosyal hizmet, küçük gruplar ve grup dinamiği, grupla çalışan sosyal hizmet uzmanının becerileri; Makro düzeyde örgüt ve topluma yönelik sosyal hizmet, makro sosyal hizmet sürecinde mikro, mezzo ve makro beceriler. Genelci sosyal hizmet uygulamasında kayıt tutma ve önemi.

Türkiye'nin Toplumsal Yapısı

Dersin İçeriği: Türk toplumunun kültürel ve sosyal yapısının tarihçesi ve analizi. Türkiye'nin toplumsal yapısının gelişme özellikleri. Kırsal, kent ve gecekondu toplumları. Gelenekler ve görenekler, sosyal normlar ve değer yargıları. Ülke ekonomisinin tarihçesi. Türk ekonomik hayatının kurumsal esasları. Yaşama standartlarını etkileyen sosyal ve ekonomik etkenler.

Sosyal Hizmet Mevzuatı

Dersin İçeriği: Sosyal refahın ulusal ve uluslararası hukuksal kaynakları. Gerek sosyal refah hizmetlerini gerekse sosyal hizmet uygulamasını ilgilendiren ulusal ve uluslararası düzenlemelerin gözden geçirilmesi

Sosyal Hizmet Görüşme İlke ve Teknikleri

Dersin İçeriği: Mesleki anlatma tekniği olarak görüşme. Görüşmede müracaatçı ile görüşmeyi yapan kişi yönünden kültür farkları. Görüşme süresi, değişik alanlarda uygulanması ve amaçları. Görüşmede etkileşim ve karşılıklı ilişkilerin önemi. Psiko-sosyal inceleme, görüşmenin değerlendirilmesi ve raporlar. Görüşme örnekleri. Birey, aile ve grup görüşmeleri.

Aile Sosyolojisi

Dersin İçeriği: Ailenin kaynağı, görevi, yapısı, tarihi süreç içindeki gelişimi, köy ve kent ailesi, aile tiplerinin incelemesi. Endogami, egzogami, poligami, monogami. Çeşitli din ve toplumlarda aile. Aileyi teşkil eden bireyler ve bunların rol ve statüleri, ailenin içinde bulunduğu toplumun siyasal, dini, ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı. Çocukların sosyalleşmesinde ailenin rolü. Modernleşme ile ortaya çıkan aile problemleri.

Karşılaştırmalı Sosyal Güvenlik Sistemleri

Dersin İçeriği : Sosyal güvenlik kavramı ve sosyal güvenliğin tarihsel gelişimi. Sosyal güvenliğin yöntemleri: Sosyal sigortalar ve sosyal yardımlar. Dünyada ve Türkiye'de sosyal güvenlik sistemlerinin karşılaştırmalı analizi. Sosyal hizmetlerin sosyal güvenlikle ilişkisi

Kültürel Yapı ve Sosyal Hizmet
Dersin İçeriği : Kültür tanımı ve Kültürel yapının özellikleri. Kültürel yapısı ile sosyal hizmet arasındaki ilişki. Kültür farklılıkları ve sosyal hizmet anlayışının ve uygulamasının kültür farklılıklarını göz önüne alarak planlanması ve uygulaması. Sosyal hizmet elemanlarının bu duruma göre yetiştirilmesi.
Sosyal Hizmetlerin Yapısı ve Yönetimi
Dersin İçeriği : Örgüt türleri ve sosyal hizmet örgütlerinin temel özellikleri. Yönetim kavramı ve sosyal hizmet yönetiminin temel ilkeleri. Örgüt ve yönetim kuramları. Çağdaş yönetim kavramlarının sosyal hizmet yönetimine uygulanması. Örgüt geliştirmenin öğeleri ve değişim stratejileri. Yönetici olarak sosyal hizmet uzmanı.
Sosyal Sorunlar ve Sosyal Hizmet I
Dersin İçeriği: Çocukluk ve gençlik süreçleri ile ilgili genel değerlendirme. Çocukluk ve gençlik sorunları; çocukluk ve gençliğe yönelik hizmetler. Çocuklar ve gençlerle sosyal hizmet uygulamasının temel ilkeleri. Yaşının toplum içindeki yeri ve toplumda yaşlılara yönelik tutumlar. Yaşlılık ve sağlıklı yaşam; yaşlılık kuramları Yaşlıların karşılaştıkları toplumsal-ruhsal sorunlar, gereksinimleri ve beklentileri. Yaşlılara yönelik hizmet modelleri ve sosyal hizmet uygulamaları. Engellilik ve bakıma muhtaçlar ile ilgili kavramlar, engellilik bakıma muhtaçlığın sınıflandırması, engellilerin ve bakıma muhtaçların karşılaştığı sorunlar, engellilere ve bakıma muhtaçlara yönelik sosyal politikalar ve çağdaş hizmet modelleri, engellilere ve bakıma muhtaçlara yönelik sosyal hizmet müdahalesinin esasları.
Suç Sosyolojisi ve Sosyal Hizmet
Dersin İçeriği : “Çocuk Hakları Sözleşmesi” ve “İnsan Hakları Bildirgesi” bağlamında suça yönelen çocuk, genç ve yetişkinlerin hakları ve gereksinimleri. Makro, mezo, mikro düzey sosyal sistemlerle ilişkili olarak suçluluğun nedenleri. Bütüncü (generalist) sosyal hizmet yaklaşımı içinde çocuk, kadın ve yetişkin suçluluğuna müdahale. Çocuk ve ceza adaleti sistemlerinin özellikleri ve refah, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik sistemleriyle ilişkileri. Çocuk genç, kadın ve yetişkin suçlularla önleyici ve rehabilite edici sosyal hizmet modelleri.
Yerel Yönetimler ve Sosyal Hizmet
Dersin İçeriği : Yerel yönetimlerin türleri ve işlevleri; yerel yönetimlerin sosyal refahın gelişmesindeki rol ve yükümlülükleri; Türkiye’de yerel yönetimlerin sosyal hizmetlere ilişkin sorumlulukları; yerel yönetimlerde sosyal hizmet uzmanının rol ve işlevi, yerel sorunlarla ilgili örnek olaylar ve sosyal hizmetin yerel ve yerinde müdahalesi.
Aile ve Çocuklarla Sosyal Hizmetler
Dersin İçeriği : Değişen toplumda aile, aile politikaları program ve projeler. Aileler arası problemler, aile içi şiddet, eş ve çocuk istismarı, boşanma ve ayrılık, evden kaçma ve terk, ailede kayıp, bütüncül müdahaleler, tedavi ve rehabilitasyon.

Özürllülerle Sosyal Hizmet
Dersin İçeriği : Özürllülüğe ilişkin kavramsal çerçeve, özürllülük sınıflandırması, özürllülüğe yönelik sosyal hizmet müdahalesi, özürllülere yönelik çağdaş hizmet modelleri, özürllüler ve devlet politikası, özürllülere yönelik toplumsal tutumlar.
Kadın Çalışmaları ve Sosyal Hizmet
Dersin İçeriği : Toplumsal cinsiyet rolleri ve kadın çalışmaları alanında yapılan çalışmalar; toplumsal cinsiyet kavramına ve özellikle de kadınların toplumsal konumu ve sorunlarına ve kadın çalışmaları alanı içinde üretilen bilginin çeşitliliği; kadınların güçlenmesine ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik genel bilinç ve zihniyet dönüşümü sürecine katkı; toplumsal cinsiyet rolleri ve kadın-erkek eşitliği alanında eleştirel bir bakış açısının yaratılması ve toplumsal değişim sürecinde kadının konumu; kadın istihdamı ve kadın sorunlarının sosyal hizmet paradigması içerisinde ele alınması.
Türkiye’de Sosyal Hizmet Araştırmaları
Dersin İçeriği : Türkiye’de seçilmiş konularda yapılmış bazı sosyal hizmet araştırmalarının değerlendirilmesi. Ayrıca bu araştırmalarda amaca uygun ölçme ve ölçme araçları, nicel ve nitel araştırma tasarımları, veri toplama araçları ve teknikleri, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesi aşamalarının incelenmesi. Bu araştırmaların ülkemizde sosyal hizmetlerin gelişimine katkıları.
Göç ve Kentleşme Sorunları
Dersin İçeriği : Dünyada ve Türkiye’de kentlerin gelişimi, kentleşme ve göç ilişkisi. Kentleşme sorunları ve gecekondular. Türkiye’de ekonomik ve sosyal bakımlardan kentleşme süreci. Göç, kentleşme ve kentleşme sürecinde sosyal hizmet.
Sosyal Kalkınma ve Sosyal Hizmet
Dersin İçeriği : Sosyal kalkınma, sosyal gelişme ve değişim kavramları. Bölgesel, kırsal, çevresel kalkınma stratejileri. Toplum kalkınması ve toplum organizasyonunun temel ilkeleri. Kent ve kır ortamlarında toplumla çalışma. Sosyal kalkınma ve gelişimde sosyal hizmetin rol ve işlevi.
Sosyal Sorunlar ve Sosyal Hizmet II
Dersin İçeriği: Dünyada ve Türkiye’de yoksulluk sorunu ve nedenleri. Yoksulluk sorunundan etkilenen nüfus grupları. Yoksullukla mücadelede sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin yeri ve önemi. Yoksul kişilere yönelik sosyal hizmet müdahaleleri. İş ortamlarında sosyal hizmet rol ve becerileri. Sosyal hizmet becerilerinin insan kaynakları yönetiminde kullanımı. İş sağlığı ve güvenliğinin gelişmesinde sosyal hizmet uzmanının

rolü. İşsizlik karşısındaki bireylerin toplumsal süreçlere adaptasyonu. İş güvencesi ve iş politikalarının belirlenmesinde insan merkezilik. Sosyal hizmet uzmanının sendikalardaki rolü ve işlevi.

Toplumsal Cinsiyet ve Sosyal Hizmet

Dersin İçeriği : Bu ders, toplumsal cinsiyete dayalı toplum yapısını ve bu yapı içinde kadınların karşı karşıya kaldıkları yaygın ve köklü sorunların anlaşılmasına ve çözümlenmesine yardımcı olacak kavramsal bakış açısının geliştirilmesine yöneliktir. Bunun için dersin kapsamında bu konuda geliştirilen teorik yaklaşımlar ele alınacak, bu yaklaşımlar sosyal hizmetler yaklaşımları ile birleştirilerek sosyal hizmet uzmanı olarak bu sorunlara yönelik toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşım geliştirilmesine ilişkin tartışmalar üzerinde durulacaktır. Son olarak, Türkiye’deki başlıca sorun alanları bu teorik yaklaşımlara edinilen bilgiler çerçevesinde değerlendirilecektir

Sosyal Hizmet Etiği

Dersin İçeriği : Her mesleğin olduğu gibi sosyal hizmet mesleğinin de bir etiği vardır. Sosyal hizmet etiğinin insan hak ve özgürlükleri ölçüsünde yürürlükte olan yasalara ve geleneksel ahlak anlayışına uygun bir şekilde yerine getirilmesi hususları üzerinde durulacaktır.

Tıbbi Sosyal Hizmet

Dersin İçeriği : Tıbbi sosyal hizmetin tanımı, tarihçesi ve yasal çerçeve. Hastalar ve hasta hakları; hastaların karşılaştığı sorunlar, hastalıkların psiko-sosyal boyutu. Hastane ve toplum ortamlarında tıbbi sosyal hizmet uygulamaları. Hastalara ve ailelerine yönelik sosyal hizmet müdahalesi.

Suçluluk ve Sosyal Hizmet

Dersin İçeriği : “Çocuk Hakları Sözleşmesi” ve “İnsan Hakları Bildirgesi” bağlamında suça yönelen çocuk, genç ve yetişkinlerin hakları ve gereksinimleri. Makro, mezzo, mikro düzey sosyal sistemlerle ilişkili olarak suçluluğun nedenleri. Bütüncü (generalist) sosyal hizmet yaklaşımı içinde çocuk, kadın ve yetişkin suçluluğuna müdahale. Çocuk ve ceza adaleti sistemlerinin özellikleri ve refah, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik sistemleriyle ilişkileri. Çocuk genç, kadın ve yetişkin suçlularla önleyici ve rehabilite edici sosyal hizmet modelleri.

Sosyal Hizmet Kuruluşlarında Stratejik Plan ve Proje Geliştirme

Dersin İçeriği : Sosyal hizmet kuruluşlarında stratejik planlama süreci: Durum analizi, misyon, vizyon, ilkeler ve değerler, stratejik amaçlar ve hedefler, faaliyetler ve projeler, izleme, değerlendirme ve performans ölçümü, sosyal hizmet kuruluşlarında proje yönetimi ve planlaması.

Toplumsal Kalkınma ve Sosyal Hizmet

Dersin İçeriği : Toplumsal kalkınma, kırsal ve kentsel kalkınma temel tanımlar, kalkınma yaklaşımları ve modelleri gelişme ekonomisi ve sosyal politika açısından toplumsal kalkınmanın kavramsal boyutları, sosyal hizmette bütüncül yaklaşım açısından toplumsal kalkınma konusuna bakış, ekonomik ve sosyal kalkınmaya bütüncül yaklaşım, Türkiye’de toplumsal kalkınma çalışmaları; yapısal gelişme sürecinde kalkınma politikaları, kalkınma planlarında toplumsal kalkınma, Türkiye’de toplumsal kalkınma uygulamalarının değerlendirilmesi,sosyal hizmet açısından toplumsal kalkınma yaklaşımı,kalkınma modelleri,planları ,programları ve projeleri oluşturma, sosyal hizmet kuramı açısından toplumsal kalkınma programlarının ve projelerinin uygulanması Ekonomik yaşamda devletin rolü, sosyal refah devletini hedefleyen ekonomik modeller.

Sosyal Hizmet ve Sivil Toplum Örgütleri

Dersin İçeriği : Sivil toplum örgütü kavramı ve gönüllülük. Demokratik yaşam ve toplumsal gelişme yönünden sivil toplum örgütlerinin önemi. Sosyal hizmetlerde sivil toplum örgütlerinin işlevi. Sivil toplum örgütlerinin kuruluş, işleyiş ve değişmesinde sosyal hizmet uzmanının rol ve becerileri.